

INSTRUKTION FÖR MOTARBETANDE AV ÄRFTLIGA ÖGONSJUKDOMAR (Instruktion för ärftliga ögonsjukdomar)

Godkänd av Kennelklubbens styrelse 17.12.2009, förändringarna styrelsen 22.11.2013

Denna instruktion kompletterar Bestämmelserna om motarbetande av ärftliga defekter och sjukdomar (PEVISA, fullmäktige 31.11.2009) och instruktionen för Programmet om motarbetande av ärftliga defekter och sjukdomar (PEVISA-instruktionen, styrelsen 28.8.2008).

1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Ärftliga ögonsjukdomar hos hundar undersöks och motarbetas med hjälp av ögonundersökningar och DNA-tester. Denna instruktion beskriver hur motarbetandet sker i praktiken. Kennelklubben godkänner som officiella utlåtanden som har getts enligt denna instruktion.

Kennelklubbens styrelse utser de veterinärer som får utföra ögonkontroller. Som ögonkontrollerare godkänns ögonveterinärer som har avlagt nordiska ögonexamineringskommittéens (NEEC=Nordic Eye Examination Committee) examen eller motsvarande utbildning. Ögonveterinären bör uppfylla ECVO's (European College of Veterinary Ophthalmologists) krav.

I Kennelklubbens register antecknas uppgiften om undersökningsresultatet och den som gett utlåtandet.

Specialklubbarna bör i sina program för motarbetande (PEVISA) och rasspecifika avelsstrategi (JTO) beakta hur allmänna olika ögonsjukdomar är och vilken betydelse varje sjukdom har för hundhållning, hundars livskvalitet och deras avelsbruk.

Specialklubbarna kan be Kennelklubben om handledning vid uppföljning av situationen för ögonsjukdomar och motarbetande av dem.

Ett officiellt ögonutlåtande som getts för en hund som är yngre än ett år är med tanke på PEVISA-kontrollerna gällande i ett år. Ett officiellt ögonutlåtande som getts för en hund som har fyllt ett år är gällande enligt det rasspecifika PEVISA-programmet. (Styrelsen 9/09, träder i kraft 1.1.2011)

2 UTLÅTANDEN SOM GODKÄNNES

2.1 Ögonutlåtanden som godkänns

Ett i Finland givet utlåtande godkänns för en hund vars ägare/innehavare är bosatt i Finland. Kennelklubben kan med sitt beslut avvika från detta krav av ytterst vägande skäl.

Hundens ägare bör i samband med kontrollen informera ögonveterinären om hundens ögonsjukdom har skötts med operation, mediciner eller annan vårdåtgärd som kan påverka utlåtandet, och detta antecknas på kontrollblanketten.

Ögonutlåtandet ges på ECVO-blanketten. Utlåtandet täcker alla förändringar i ögat och strukturerna omkring ögat. Ögonveterinären skickar utlåtandet till Kennelklubben.

Utlåtandet ges endast för en hund som vid tidpunkten för undersökningen har varit ID-märkt på ett av Kennelklubben godkänt sätt. ID-märkningen ska alltid kontrolleras i samband med undersökningen.

Utlåtandet ges på basis av ögonspiegling där åtminstone indirekt oftalmoskop och spaltlampa (=biomikroskop) används. För ytterligare undersökningar och fastställande av vissa diagnoser kan dessutom användas bl.a. ögontrycksmätare, direkt oftalmoskop och gonioskop.

För importhundar och för utländska avelshanhundar som används för parning i Finland godkänns utlåtanden givna på ECVO-blankett, utlåtanden av nordiska ögonveterinärer godkända av ECVO samt övriga utlåtanden av motsvarande grad som Kennelklubben skilt anser som godkända. Det bör framkomma av utlåtandet att hunden har varit ID-märkt vid tidpunkten för undersökningen.

I följande situationer godkänns för utländska avelshundar ett utlåtande gällande ärftliga ögonsjukdomar förutsatt att det av utlåtandet framgår att hunden har varit ID-märkt vid tidpunkten för undersökningen:

- Importerad tik som varit havande vid importen. Utlåtandet gäller endast för registreringen av den valpkull som tiken redan bar på vid importen.
- Utländsk avelshanhund, om betäckningen skett utomlands eller inseminering skett med importerad sperma.

Giltigheten av utländska utlåtanden bör försäkras från Kennelklubben på förhand.

2.2 DNA-testresultat som godkänns

Förfarandet för godkännande av DNA-tester framgår från PEVISA-bestämmelserna och -instruktionen. Kennelklubben beslutar skilt vilka testresultat som godkänns och registreras för en viss ras.

3 HUNDENS GÄLLANDE TESTRESULTAT

I rasspecifika PEVISA-program iakttas det gällande testresultatet för en hund. Specialklubbarna ger ytterligare instruktioner om hur resultaten bör beaktas i avel.

3.1 Gällande ögonresultat

Ifall hunden konstateras vid ögonkontroll ha en ärftlig ögonsjukdom eller diagnosen är öppen/suspekt, blir resultatet gällande om det inte upphävs i besvärsförfarandet enligt denna instruktion.

En hund som fått ett resultatet Suspekt rekommenderas alltid en ny kontroll så att utvecklingen av förändringarna kan följas upp.

3.2 Gällande DNA-resultat

DNA-testets resultat är gällande om inte Kennelklubben av motiverade skäl upphäver det.

DNA-testets resultat gäller endast den mutation som testet avser.

4 ÖVERKLAGANDE

4.1 Besvär angående ögonutlåtande

En hundägare kan överklaga ett ögonutlåtande endast om hunden har fått utlåtanden som skiljer sig från varandra (diagnosen först svårare, sedan lindrigare).

Ägaren bör skriftligen ansöka om panelundersökning. Kennelklubben och ögonveterinärerna avgör vilka hundar som godkänns till panelen. I beslutet beaktas det rasspecifika programmet för motarbetande av ögonsjukdomar enligt PEVISA-programmet samt hur stor betydelse diagnosen i fråga har för hundens avelsbruk. Bifynd som med tanke på hunden saknar betydelse utgör inte primära fall. Vissa utlåtanden som gäller medfödda utvecklingsstörningar (t.ex. CRD/CH) kan inte längre upphävas av panelen när hunden blivit äldre. Inte heller diagnoser för sjukdomar som med anledning av vårdåtgärder inte ger symptom kan upphävas i panelen.

Hundägare vars hundar godkänns för behandling av panelen bör på förhand avlägga avgiften för handläggningen som avgörs av Kennelklubben. Avgiften returneras inte.

Besvär som gäller ögonutlåtanden behandlas av en panel, som organiseras av Kennelklubbens ögonsjukdomsarbetsgrupp i samarbete med ögonveterinärer. I panelen undersöks hunden samtidigt av minst tre ögonveterinärer. Ögonveterinären som har gett utlåtandet som besväret avser får inte fungera som panelveterinär.

Panelens beslut träder i kraft genast.

4.1.1 Korrigering av resultatet Suspekt

Om hunden har ett gällande Suspekt-resultat borde diagnosen säkerställas genom att hunden undersöks på nytt efter rekommenderad tid antingen av ögonveterinären som gett utlåtandet eller en annan ögonveterinär. Ifall ögonveterinären i detta fall diagnostiserar sjukdomen i fråga blir detta utlåtande gällande om inte en i punkt 5.1 avsedd panelundersökning ändrar det.

Ett Suspekt-utlåtande kan korrigeras till friskt antingen genom panelundersökning eller på ägarens ansökan via följande alternativa förfaranden:

- Veterinären som gett diagnosen Suspekt gör en ny undersökning efter minst två års uppföljningstid och konstaterar hunden vara frisk med avseende på sjukdomen i fråga.
- Veterinären som gett diagnosen Suspekt och en annan ögonveterinär gör en ny undersökning efter minst ett års uppföljningstid och båda konstaterar hunden vara frisk med avseende på sjukdomen i fråga.

Korrigeringen kan göras om hunden under uppföljningstiden inte har fått motstridiga diagnoser gällande sjukdomen i fråga av andra ögonkontrollveterinärer. Det korrigerade frisk-utlåtandet gäller om det inte upphävs av en ny undersökning

4.2 Överklagan på basis av DNA-test

Ägaren bör framföra en skriftlig överklagan. Kennelklubben kan förutsätta ytterligare utredningar som anses behövas för att överklagan ska kunna behandlas i Kennelklubben.

Kennelklubbens beslut träder i kraft genast.

5 UNDANTAGSFALL

Kennelklubbens avelsvetenskapliga kommitté har rätt att pga. särskilt vägande skäl i enskilt fall bevilja dispens från bestämmelserna i denna instruktion.